

موضوع	دستورالعمل ارزیابی اتقان آراء قضایی
	<p>جناب آقای دکتر اکبریور رئیس محترم هیأت مدیره و مدیرعامل روزنامه رسمی کشور تصویر دستورالعمل شماره ۱۰۰/۱۴۷۱۷۲/۹۰۰۰ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۹ ریاست محترم قوه قضاییه در خصوص «ارزیابی اتقان آراء قضایی» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ایفاد می‌گردد. مدیرکل دبیرخانه قوه قضاییه - دکتر محسن محدث شماره ۱۰۰/۱۴۷۱۷۲/۹۰۰۰ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۹ دستورالعمل ارزیابی اتقان آراء قضایی مقدمه در اجرای مواد ۲۹۵ تا ۲۹۹ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مواد ۳۷۴ تا ۳۸۱ قانون آیین دادرسی کیفری بند «د» ماده ۱۱۳ قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۰-۱۳۹۶) مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۱۴ و در راستای تأکيدات مقام معظم رهبری در زمینه ضرورت اتقان آراء قضایی و فراگیر شدن آن به عنوان پیش نیاز تحول قوه قضاییه و به منظور ارتقای کیفیت دادرسی نظارت کیفی بر نحوه عملکرد قضایی و افزایش صدور آراء متقن و مستحکم و تحقق اهداف اصول ۱۶۱، ۱۶۶ و ۱۶۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران دستورالعمل ارزیابی اتقان آراء قضایی به شرح مواد آتی است.</p> <p>فصل اول: تعاریف و اختصارات ماده ۱- تعاریف و اختصارات به کار رفته در این دستورالعمل به شرح ذیل است: الف- هیأت مرکزی: هیأت مرکزی اتقان آراء، موضوع ماده ۵ این دستورالعمل؛ ب- هیأت/هیأت‌های استانی: هیأت/هیأت‌های استانی اتقان آراء، موضوع ماده ۹ این دستورالعمل؛ پ- گروه/گروه‌های تخصصی مرکزی: گروه/گروه‌های تخصصی ارزیابی آراء قضایی در هیأت مرکزی؛ ت- گروه/گروه‌های تخصصی استانی: گروه/گروه‌های تخصصی ارزیابی آراء قضایی در استان‌ها؛ ث- نرم افزار نتاد: نرم افزار تحلیل و نقد آراء دادگستری و دیوانعالی کشور؛ فصل دوم: شاخص‌ها و ساختار رأی متقن ماده ۲- رأی متقن ضمن تنظیم گردش کار مستقل دارای ساختاری به شرح زیر می‌باشد: الف- مقدمه: شامل مواردی از قبیل مشخصات اصحاب دعوی وکلا یا نمایندگان قانونی آنان، موضوع درخواست، بیان فرایند دادرسی، توصیف دقیق رفتار ارتكابی، نحوه شروع به تعقیب عنوان اتهامی، زمان و محل وقوع آن خواسته خواهان یا شاکی و تغییرات احتمالی آن، بیان ایرادات دفاعیات و دلایل طرفین. ب- بدنه اصلی رأی: شامل مواردی مانند ارزیابی ادله، دفاعیات و مستندات طرفین تطبیق دقیق رفتار ارتكابی با اعمال یا وقایع حقوقی با عناوین قانونی به طور مستدل رد یا پذیرش مستدل دلایل، ذکر مستندات اعم از مواد قانونی قواعد فقهی، منابع معتبر اسلامی فتاوی معتبر یا اصول حقوقی و انشای حکم یا قرار. پ- قسمت پایانی: شامل اعلام حضوری یا غیابی بودن رأی قطعیت یا قابل اعتراض بودن آن، مهلت و مرجع رسیدگی کننده به اعتراض مرجع رسیدگی، نام، نام خانوادگی، سمت و امضا قاضی یا قضات صادرکننده رأی و تاریخ صدور رأی است. ماده ۳- شاخص های رأی متقن حسب مورد عبارت است از: الف- رعایت قوانین و مقررات مربوط به صلاحیت مراجع قضایی از قبیل ذاتی، محلی و صلاحیت شخصی قاضی؛ ب- متکی بودن رأی بر تبیین مبانی استنباط دلایل معتبر با ذکر دقیق آنها در متن رأی از جمله انعکاس مفاد شهادت شهود و مطلعات و ذکر امارات و قراین یا اظهارات شهود یا مطلعان، عین اظهارات در بردارنده اقرار و تحلیل یافته‌ها (مستدل بودن)؛ پ- ذکر مواد قانونی و مقررات و در صورت خلا آن، استناد به منابع معتبر اسلامی و فتاوی معتبر و اصول حقوقی (مستند بودن)؛ ت- عقلانی منطقی بودن و قدرت اقناع کنندگی رأی که در نتیجه قوت استدلال و تفسیر منجز بودن، عدم تناقض و تضاد در مفاد رأی و عدم استناد به اصول یا مواد متضاد حاصل می‌شود (موجه بودن)؛ ث- جامعیت، شفافیت، عدم وجود ابهام و اجمال، از جمله در تعیین مجازات قابل اجرا و تعیین محکوم به در رد عین، مثل یا قیمت و نیز نوع و میزان مسئولیت هر یک از محکوم علیهم، تعیین تکلیف نسبت به اموال ناشی از جرم صدور رأی یا اتخاذ تصمیم مقتضی نسبت کلیه اصحاب پرونده و همچنین اتهامات متهم شکایات یا خواسته‌های مطروحه در پرونده (صریح و شفاف بودن رأی و موضوع آن)؛ ج- قید حضوری یا غیابی بودن قطعیت یا قابل اعتراض بودن رأی و مهلت و مرجع رسیدگی به اعتراض (توصیف وضعیت رأی)؛ چ- دارا بودن نثر روان و قابل فهم برای مخاطب و رعایت اصول نگارش فارسی؛ ح- منسجم بودن رأی به نحوی که استدلال و استناد رأی با نتیجه آن مغایر نباشد؛ خ- رعایت اصل قانونی بودن جرم و مجازات؛ د- تناسب در صدور قرارها و تعیین مجازات‌ها و اقدامات تأمینی؛ ذ- بهره گیری دقیق از مقررات مربوط به تخفیف یا تشدید مجازات؛ ر- استفاده صحیح و مناسب از نهادهای ارفاقی مانند خودداری از تعقیب متهم، تعلیق یا ترک تعقیب، ارجاع به میانجی‌گری، تعویق صدور حکم، تعلیق اجرای مجازات معافیت از کیفر و اعمال مجازات‌های جایگزین حبس؛ ز- دادرسی و صدور رأی در چارچوب کیفرخواست یا اتهامی که به طور مستقیم در دادگاه مطرح می‌شود و رعایت اقتضائات مربوط به تغییرات احتمالی عنوان اتهام در فرآیند دادرسی در دادگاه از جمله ضرورت اخذ دفاعیات متهم؛ ژ- صدور رأی در چارچوب خواسته خواهان با توجه به تغییرات احتمالی آن. ماده ۴- قضات سراسر کشور به ویژه قضات دیوانعالی کشور ضمن توجه به شاخص‌های صدور رأی خود را به نحوی انشا نمایند که موجب پویایی نظام حقوقی و تأثیرگذاری در مراجع علمی و محققان به عنوان رأی راهنما باشد. فصل سوم: تشکیلات ارزیابی ساختار و اتقان آراء و شرح وظایف و اختیارات آنها. ماده ۵- هیأت مرکزی اتقان آراء بالاترین مقام تصمیم گیرنده و اجرایی ارزیابی آراء است و در دیوان عالی کشور با ترکیب زیر تشکیل می‌شود. الف- معاون نظارت دیوان عالی کشور (دبیر هیأت مرکزی)؛ ب- معاون نظارت بر دادسراهای دادستان کل</p>

کشور؛ پ- نماینده دادگاه عالی انتظامی قضات؛ ت- معاون نظارت و ارزشیابی دادرسی انتظامی قضات؛ ث- نماینده معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی؛ ج- دو نفر از قضات صاحب نظر دیوان عالی کشور در تخصص‌های مختلف به انتخاب رئیس قوه قضاییه. تبصره- هیأت مرکزی دارای گروه‌های تخصصی مرکزی به شرح مواد آتی می‌باشد و حسب نیاز می‌تواند جهت انجام بهتر وظایف خود، گروه‌های فرعی تخصصی به سرپرستی یکی از اعضا تشکیل دهد ترکیب اعضا و تعیین وظایف آنها با هیأت مرکزی است. ماده ۶- وظایف و اختیارات هیأت مرکزی به شرح زیر است: الف- سیاست گذاری و برنامه ریزی در مورد اتقان آراء و ارزیابی آن؛ ب- تعیین تعداد و عناوین گروه‌های تخصصی مرکزی، ضوابط و نحوه فعالیت آنها؛ پ- احراز صلاحیت آموزش، توجیه و انتصاب ارزیابان در گروه تخصصی مرکزی؛ ت- تعیین ضرایب امتیازدهی به شاخص‌ها؛ ث- بررسی و اظهار نظر در خصوص پیشنهادهای گروه‌های تخصصی مرکزی و هیأت‌های استانی؛ ج- نظارت بر عملکرد هیأت‌های استانی؛ چ- تعیین شاخص‌ها برای پرداخت حق‌الزحمه متناسب با تلاش هر یک از ارزیابان در چارچوب ضوابط و مقررات؛ ح- تأیید گزارش سالانه در خصوص اتقان آراء. تبصره- تشکیل این هیأت نافی صلاحیت دیوان عالی کشور نسبت به نظارت بر حسن اجرای قوانین در محاکم نیست. ماده ۷- گروه‌های تخصصی مرکزی مرکب از سه نفر قاضی شاغل یا بازنشسته دارای تخصص و تجربه و صاحب نظر در امور دادرسی، دادگاه‌های کیفری حقوقی و تجدیدنظر دیوان عدالت اداری، سازمان قضایی نیروهای مسلح و دیوان عالی کشور می‌باشد. ماده ۸- دبیرخانه هیأت مرکزی در دیوان عالی کشور مستقر می‌شود و عهده‌دار وظایف زیر است: الف- انجام امور اداری هیأت مرکزی از جمله تشکیل جلسات تنظیم صورت جلسات و ابلاغ مصوبات هیأت مذکور؛ ب- اعلام سیاست‌ها، برنامه‌ها و مصوبات هیأت مرکزی به مراجع ذیصلاح جهت اجرا؛ پ- نظارت بر جریان ارزیابی و عملکرد گروه‌های تخصصی مرکزی و ارائه نتایج آن به هیأت؛ ت- ارسال آراء راهنما (موضوع ماده ۴ این دستورالعمل) برگزیده و نمونه با لحاظ ضوابط این دستورالعمل جهت دسته‌بندی و انتشار به پژوهشگاه قوه قضاییه؛ ث- جمع‌آوری گزارش‌های هیأت استانی؛ ج- تهیه گزارش جامع سالانه به تفکیک وضعیت اتقان آراء در هر استان و و مرجع قضایی. ماده ۹- هیأت استانی اتقان آراء در دادگستری کل هر استان با ترکیب زیر تشکیل می‌شود: الف- معاون ارزشیابی دادگستری استان (دبیر هیأت)؛ ب- رئیس کل دادگاه‌های شهرستان مرکز استان؛ پ- دادستان مرکز استان یا یکی از معاونان وی؛ ت- معاون منابع انسانی دادگستری استان؛ ث- سه تن از قضات دادگاه تجدیدنظر استان به انتخاب رییس کل دادگستری استان. تبصره- هیأت استانی دارای گروه‌های تخصصی استانی به شرح مواد آتی می‌باشد. ماده ۱۰- وظایف و اختیارات هیأت استانی عبارت است از: الف- تعیین گروه تخصصی استانی برای اتقان آراء و اعزام آنان به تمام حوزه‌های قضایی؛ ب- بررسی پیشنهادهای گروه تخصصی استانی در خصوص قضات صادرکننده آراء مورد ارزیابی؛ پ- ارائه پیشنهادهای لازم جهت تشویق یا لزوم آموزش قضات و بهبود و تقویت ارزیابی اتقان آراء قضایی به هیأت مرکزی؛ ت- پیشنهاد حق‌الزحمه مناسب برای هر یک از اعضای هیأت استانی و ارزیابان براساس ضوابط مصوب هیأت مرکزی؛ ث- ارسال آراء نمونه و شاخص با لحاظ ضوابط این دستورالعمل به دبیرخانه هیأت مرکزی؛ ج- ارائه گزارش سالانه به هیأت مرکزی. ماده ۱۱- بررسی اتقان آراء براساس شاخص‌های مذکور در این دستورالعمل حسب مورد بر عهده گروه تخصصی مرکزی و استانی است. ماده ۱۲- مدت عضویت اعضای حقیقی هیأت مرکزی و هیأت استانی و همچنین گروه‌های تخصصی مرکزی و استانی سه سال می‌باشد و انتخاب مجدد آنها بلامانع است اعضای مذکور در خارج از وقت اداری نسبت به ارزیابی آراء قضات اقدام می‌کنند. استفاده از قضات بازنشسته در ساعات اداری بلامانع است. ماده ۱۳- ابلاغ اعضای گروه‌های تخصصی حسب مورد پس از تأیید هیأت مرکزی یا هیأت استانی توسط دبیر آن صادر می‌شود. چگونگی پرداخت حق‌الزحمه اعضای هیأت مرکزی و استانی و گروه‌های تخصصی مرکزی و استانی همانند اعضای کارگروه‌های مشورتی اداره کل حقوقی قوه قضاییه است. ماده ۱۴- هیأت مرکزی و هیأت استانی و گروه‌های تخصصی مرکزی و استانی با اکثریت اعضا تشکیل و اتخاذ تصمیم با اکثریت اعضا حاضر است. فصل چهارم: فرایند ارزیابی ماده ۱۵- ارزیابی آراء در فواصل زمانی یک ساله انجام می‌شود بدین منظور در هر ماه یک رأی از هر یک از قضات با نظارت دبیر هیأت استانی توسط نرم افزار تناد انتخاب و پس از حذف مشخصات طرفین دعوا و قاضی یا قضات و شعبه صادر کننده رأی با اختصاص کد شناسایی در اختیار هیأت استانی قرار می‌گیرد. ماده ۱۶- هیأت‌های استانی موظف‌اند آراء سالانه هر قاضی را حداکثر تا ۱۵ اسفند ماه هر سال در اختیار گروه‌های تخصصی استانی قرار دهند نمرات آراء یک قاضی توسط نرم افزار تناد محاسبه و پس از جمع‌بندی و معدل گیری نمره استانی آراء قضات محاسبه می‌شود. هیأت استانی آراء برگزیده را به نحوی که از پنج درصد تعداد شعب فعال هر یک از مراجع قضایی (دادسرا، دادگاه بخش، دادگاه عمومی حقوقی، دادگاه خانواده، دادگاه عمومی کیفری ۲، دادگاه اطفال و نوجوانان و دادگاه کیفری یک و تجدید نظر) بیشتر نباشد، از طریق نرم افزار تناد برای هیأت مرکزی ارسال می‌کند. دبیرخانه هیأت مرکزی آراء برگزیده را به گروه‌های تخصصی مرکزی ارجاع می‌دهد هیأت مرکزی حداکثر تا ۲۰ خرداد سال بعد از میان آراء برگزیده استانی و براساس نتایج ارزیابی در سطح کشوری آراء نمونه ملی را به تفکیک مراجع قضایی به نحوی که از ۱۰ درصد مجموع آراء واصله بیشتر نباشد، انتخاب و اعلام می‌کند. تبصره ۱- هیأت مرکزی نحوه انجام فرایند مذکور را طی شیوه نامه‌ای تعیین و ابلاغ خواهد نمود. تبصره ۲- مواردی که محمول بر نظر قضایی و استنباط از قوانین است در ارزیابی مورد توجه قرار می‌گیرد. تبصره ۳- در صورتی که آراء صادره حسب نظر گروه‌های تخصصی استانی دارای اشکالات و ایرادات از حیث ساختار و شاخص‌های مذکور در مواد ۲ و ۳ این آیین‌نامه باشد، مراتب جهت اعلام به قاضی مربوط به هیأت استانی اعلام می‌شود. تبصره ۴- هیأت استانی پس از جمع‌بندی استنباط‌های مختلف و همچنین اشکالات و ایرادات آراء، پیشنهادهای خود را جهت رفع آن به هیأت مرکزی اعلام می‌کند. فصل پنجم: نتایج ارزیابی. ماده ۱۷- گروه‌های تخصصی مرکزی و استانی نسبت به ارزیابی آراء، به ترتیب نوبت و براساس شاخص‌ها و ضوابط این دستورالعمل اقدام می‌کنند. گروه‌های مذکور برای هر یک از شاخص‌ها نمره‌ای از یک تا بیست تخصیص می‌دهند و پس از ارزیابی و امتیازدهی رأی مطابق شاخص‌ها و ضوابط این دستورالعمل، نتیجه را در نرم افزار تناد ثبت می‌کنند. ماده ۱۸- میانگین نمره آراء ارزیابی شده هر قاضی در مرحله استانی و یا کشوری «نمره اتقان آراء دوره یک ساله قاضی» محسوب می‌شود که براساس ضرایب مصوب هیأت مرکزی به وسیله نرم افزار تناد محاسبه و معدل آن اعلام می‌شود. ماده ۱۹- نمره اتقان آراء دوره یک ساله قاضی در کارنامه قضایی وی برابر ضوابط دستورالعمل تنظیم کارنامه قضایی مصوب ۱۳۹۴ رییس قوه قضاییه از جمله بند " ب " ماده ۴ آن درج می‌شود و

۲۰٪ مجموع امتیاز کارنامه به آن اختصاص می‌یابد و مراتب به قاضی مربوط اعلام می‌گردد. ماده ۲۰- قضاتی که در دو دوره متوالی یا سه دوره متناوب در بازه زمانی ۵ ساله میانگین کمتر از ۱۲ اخذ نمایند، با تأیید هیأت مرکزی برای گذراندن دوره‌های آموزشی مورد توصیه هیأت به معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی قوه قضاییه معرفی می‌شوند. در صورت عدم موفقیت در دوره آموزشی و با کسب نمره کمتر از ۱۳ پس از ارزیابی مجدد توسط دبیرخانه هیأت مرکزی حسب مورد جهت اقدام مقتضی به دادسرای انتظامی قضات یا کمیسیون نقل و انتقال قضات معرفی می‌شوند. ماده ۲۱- به قضاتی که در فرایند ارزیابی سالانه اتقان آرا حائز امتیازات زیر شوند علاوه بر پرداخت‌های مربوط به بهره‌وری و کارنامه قضایی در حدود اعتبارات پاداش ویژه اتقان آرا تعلق می‌گیرد. تبصره ۱- به قضات موضوع این ماده که وضعیت آنان عالی یا خیلی خوب باشد توسط رییس قوه قضاییه با معاون اول، تقدیرنامه اتقان آرا که در بردارنده نمره و وضعیت اتقان آراء ایشان باشد، اعطا می‌شود و حسب مورد در سطح ملی یا استانی نیز از این قضات به نحو مقتضی تقدیر می‌شود. تبصره- در مواردی که رأی با تعدد قضات صادر می‌شود تمام قضات امضاکننده رأی مشمول امتیازات این ماده می‌باشند مگر اینکه رأی به صورت اقلیت و اکثریت صادر شود که در این صورت هر یک جداگانه مورد بررسی قرار می‌گیرد. ماده ۲۲- قضاتی که در دو دوره متوالی یا سه دوره متناوب در بازه زمانی ۵ ساله حائز درجه عالی شوند یا پیشنهاد هیأت مرکزی از مزایایی به تشخیص کمیسیون نقل و انتقال قضات بهره‌مند می‌شوند تداوم این مزایا در سالیان بعد، منوط به استمرار بلا انقطاع امتیاز عالی در سالیان بعد است. فصل ششم: سایر مقررات ماده ۲۳- تمامی آرائی که در مراجع قضایی اعم از دادسرا، دادگاه‌های بدوی و تجدید نظر، دیوان عالی کشور، دیوان عدالت اداری، شوراهای حل اختلاف، دادسرا و دادگاه‌های نظامی صادر می‌شوند مشمول ضوابط این دستورالعمل می‌باشند. تبصره- در مورد آرا قضات دیوانعالی کشور و دیوان عدالت اداری و سازمان قضایی نیروهای مسلح حسب مورد، توسط هیأتی زیر نظر هیأت مرکزی که توسط رؤسای آنها مشخص می‌شود براساس این دستورالعمل اقدام می‌شود. سازمان قضایی نیروهای مسلح عنداللزوم می‌تواند هیأت استانی نیز تشکیل دهد. ماده ۲۴- معاونت مالی پشتیبانی و امور عمرانی اعتبارات مورد نیاز این دستورالعمل، از قبیل حق جلسات اعضای هیأت دستمزد ارزیابان و پاداش ویژه اتقان آراء قضایی را تأمین و تخصیص می‌دهد و برای اجرای این دستورالعمل برنامه‌ریزی می‌کند. ماده ۲۵- معاونت حقوقی و امور مجلس قوه قضاییه نسبت به امور زیر اقدام و نتیجه را در اختیار قضات کشور قرار می‌دهد: الف- رصد قوانین تازه تصویب شده و تبیین نسبت آنها با قوانین سابق از جمله تعیین موارد نسخ یا تخصیص آنها در زمان انتشار قانون؛ ب- تهیه شرح و راهنمای کاربردی آراء وحدت رویه قوانینی که لایحه آن در قوه قضاییه تهیه شده و یا به نحوی مربوط به قوه قضاییه است همزمان با انتشار آنها؛ پ- تهیه راهنمای چگونگی صدور و انشاء رأی؛ ماده ۲۶- پژوهشگاه قوه قضاییه با رعایت بند (ت) ماده ۶۵۳ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ و الحاقات و اصلاحات بعدی آن اقدامات زیر را انجام می‌دهد: الف- دسته بندی، تحلیل، انتشار و توزیع آراء نمونه و برگزیده جهت بهره‌گیری جامعه حقوقی و ارائه آن به نحو مناسب به قضات با همکاری مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه؛ ب- تحلیل و نقد آراء نمونه و برگزیده از طریق برگزاری نشست‌های علمی. ماده ۲۷- مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه مطابق نظر هیأت مرکزی اقدامات زیر را انجام می‌دهد: الف- ارتقای ظرفیت‌های نرم افزار تناد با ایجاد قابلیت‌های زیر: ۱- تشکیل بانک جامع آراء کشور به تفکیک مرجع قضایی و قاضی صادر کننده رأی و موضوع پرونده؛ ۲- امکان انتخاب رأی به طور تصادفی و ارائه آن به هیأت مرکزی یا استانی؛ ۳- امکان رمزگذاری رأی، حذف مشخصات و نشانی اشخاص مذکور در رأی و همچنین شعبه و قاضی صادرکننده رأی؛ ۴- امکان ارجاع الکترونیکی و تصادفی رأی به دو ارزیاب در استان‌های دیگر؛ ۵- جمع‌آوری نظرات ارزیابان محاسبه نمره هر رأی و معدل دوره سالیانه در قالب نمره ۱ تا ۲۰؛ ۶- پیش‌بینی کارنامه قضایی و تشکیل پرونده اتقان آراء هر قاضی، شامل آراء ارزیابی شده و سوابق اتقان آراء او؛ ۷- مشارکت و همکاری با دیوان عالی کشور برای ایجاد بانک ارزیابی اتقان آرا، شامل نتایج خروجی ارزیابان و هیأت مرکزی اتقان آراء موضوع بند (۵) ماده ۱۱ آیین‌نامه اجرایی نحوه نظارت دیوان عالی کشور بر اجرای صحیح قوانین در محاکم مصوب ۱۳۸۹ رییس قوه قضاییه؛ ۸- امکان دسترسی به آرا و گزارش‌گیری از نتایج با توجه به نیاز مراجع ذیصلاح به دستور هیأت مرکزی؛ ۹- ارتقاء سامانه مدیریت پرونده قضایی، به نحوی که امکان تنظیم پیش رأی الکترونیک با شاخص‌های مذکور در این دستورالعمل فراهم شود. ماده ۲۸- را رییس دیوان عالی کشور مسئول اجرای این دستورالعمل می‌باشد و گزارش سالانه آن را به رییس قوه قضاییه ارائه می‌کند. ماده ۲۹- این دستورالعمل مشتمل بر ۲۹ ماده و ۱۰ تبصره در تاریخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۲ به تصویب رییس قوه قضاییه رسید و پس از ابلاغ لازم‌الاجرا می‌باشد. رییس قوه قضاییه - سیدابراهیم رئیسی